

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonės dėl Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl vertybinių popierių atsiskaitymo gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų (CVPD), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 98/26/EB, santrauka

(Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 336/07)

1. Įvadas

1.1. Konsultacijos su EDAPP

1. 2012 m. kovo 7 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl vertybinių popierių atsiskaitymo gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų (CVPD), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 98/26/EB (toliau – pasiūlymas). Tą pačią dieną šis pasiūlymas buvo nusiųstas EDAPP konsultacijai.

2. EDAPP palankiai vertina tai, kad Komisija su juo konsultuojasi, ir rekomenduoja siūlomo reglamento preambulėje pateikti nuorodą į šią nuomonę.

3. Pasiūlyme yra nuostatų, kurios tam tikrais atvejais gali daryti poveikį susijusių asmenų duomenų apsaugai, kaip antai dėl kompetentingų institucijų tyrimo įgaliojimų, keitimosi informacija, įrašų saugojimo, veiklos perdavimo trečiajam asmeniui, sankcijų skelbimo ir pranešimo apie pažeidimus.

4. Panašių į minimas šioje nuomone nuostatų yra keliuose šiuo metu svarstomuose ir galimuose būsimuose pasiūlymuose, kaip antai nuostatos, aptariamose EDAPP nuomonėse dėl Europos rizikos kapitalo fondų ir Europos socialinio verslumo fondų⁽¹⁾, teisės aktų rinkinio, susijusio su bankininkystės teisės aktų persvarstymu, kredito reitingų agentūrų, finansinių priemonių rinkų (FPRD ir FPRR) ir piktnaudžiavimo rinka⁽²⁾. Todėl EDAPP rekomenduoja šią nuomonę aiškinti glaudžiai ją siejant su jo nuomonėmis dėl minėtų iniciatyvų.

1.2. Pasiūlymo tikslai ir taikymo sritis

5. Po bet kokio vertybinių popierių sandorio prekybos vietoje ar už jos ribų vyksta poprekybiniai procesai, kuriais atsiskaitoma už tą sandorį, t. y. vertybiniai popieriai pateikiami pirkėjui jam sumokėjus pinigus pardavėjui. CVPD yra esminės įstaigos, kurios valdydamos vadinamąsias vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas sudaro sąlygas atsiskaityti. Tai institucijos, sudarančios sąlygas lengviau įgyvendinti rinkose sudarytus sandorius. CVPD taip pat užtikrina vertybinių popierių sąskaitų, kuriose registruojama, kas ir kiek vertybinių popierių išleido ir kaip kiekvieną kartą keičiasi tų vertybinių popierių savininkai, pirminį registravimą ir centralizuotą tvarkymą.

6. Nors savo šalyse paprastai saugūs ir veiksmingi, tarpvalstybiniu pagrindu CVPD bendrus veiksmus atlieka ir ryšius palaiko ne taip saugiai – tai reiškia, kad investuojant kitoje šalyje investuotojui kyla didesnė rizika ir susidaro didesnės išlaidos. Tai, kad nėra veiksmingos bendros atsiskaitymų vidaus rinkos, didelį susirūpinimą taip pat kelia ir kitu požiūriu, kaip antai dėl vertybinių popierių emitentų prieigos prie CVPD apribojimų, visoje Europos Sąjungoje CVPD taikomų nacionalinių licencijų režimų bei taisyklių skirtumų ir ribotos skirtingų nacionalinių CVPD tarpusavio konkurencijos. Dėl šių kliūčių rinka yra labai susiskaidžiusi, o tarptautinių sandorių Europoje vis daugėja ir CVPD vis labiau priklauso vieni nuo kitų.

7. Šiuo pasiūlymu minėtas problemas siekiama išspręsti nustatant įpareigojimą visus perleidžiamuosius vertybinius popierius pateikti nematerialia forma ir prieš pradėdant prekybą reguliuojamose prekybos vietose juos užregistruoti centriniuose vertybinių popierių depozitoriumuose, suvienodinant atsiskaitymo laikotarpius ir atsiskaitymo drausmės režimus visoje ES bei nustatant bendras taisykles dėl CVPD operacijų ir paslaugų rizikos.

8. Šiuo pasiūlymu kartu su prekybos vietoms taikoma Direktyva 2004/39/EB dėl finansų priemonių rinkų (FPRD) ir pagrindinėms sandorio šalims taikomo reglamento dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių (Europos rinkos infrastruktūros reglamento) pasiūlymu bus baigta kurti vertybinių popierių rinkos infrastruktūrų reguliavimo sistema.

⁽¹⁾ 2012 m. birželio 14 d. EDAPP nuomonę galima rasti interneto svetainėje <http://www.edps.europa.eu>

⁽²⁾ 2012 m. vasario 10 d. EDAPP nuomonę galima rasti interneto svetainėje <http://www.edps.europa.eu>

3. Išvados

48. EDAPP palankiai vertina šiame pasiūlyme duomenų apsaugai skirtą dėmesį.
49. EDAPP rekomenduoja:
- šio pasiūlymo preambulėje pateikti nuorodas į šią nuomonę,
 - performuluoti nuostatas įtraukiant jas į vieną bendrą nuostatą, kurioje būtų minima Direktyva 95/46/EB, taip pat Reglamentas (EB) Nr. 45/2001, pabrėžiant visokeriopą galiojančių duomenų apsaugos teisės aktų taikytinumą ir pateikti aiškesnę nuorodą į Direktyvą 95/46/EB nurodant, kad nuostatos bus taikomos pagal nacionalines taisykles, kuriomis įgyvendinama Direktyva 95/46/EB. Be to, EDAPP rekomenduoja šios rūšies bendrą nuostatą įtraukti į vieną iš šio pasiūlymo esminių nuostatų,
 - apriboti kompetentingų institucijų galimybę susipažinti su dokumentais ir informacija ir suteikti šią galimybę tik kai konkrečiai nustatomi sunkūs pasiūlymo pažeidimai ir tais atvejais, kai kyla pagrįstas įtarimas (kuris turėtų būti paremtas konkrečiais pirminiais įrodymais), jog padarytas pažeidimas,
 - nustatyti kompetentingoms institucijoms reikalavimą dokumentų ir informacijos prašyti priėmus oficialų sprendimą, nurodant tokio prašymo teisinį pagrindą ir tikslą, prašomos informacijos pobūdį, terminą, iki kurio ši informacija turi būti pateikta, taip pat adresato teisę reikalauti, kad ši sprendimą peržiūrėtų teismas,
 - nurodyti, kokios rūšies asmens informacija gali būti tvarkoma ir perduodama pagal šį pasiūlymą, apibrėžti tikslus, kuriais kompetentingos institucijos gali tvarkyti asmens duomenis ir juos perduoti, ir nustatyti proporcingą duomenų saugojimo minėto tvarkymo tikslais laikotarpį arba bent įtvirtinti tikslus tokio laikotarpio nustatymo kriterijus,
 - atsižvelgiant į atitinkamą riziką, susijusią su duomenų perdavimu trečiosioms šalims, papildyti 23 straipsnio 7 dalį nustatant konkrečias apsaugos priemones, pvz., reikalavimą dėl kiekvieno konkretaus atvejo vertinimo ir reikalavimą dėl tinkamo asmens duomenų apsaugos lygio asmens duomenis gaunančioje trečiojoje šalyje,
 - pasiūlymo 27 straipsnyje nustatytą trumpiausią penkerių metų saugojimo laikotarpį pakeisti ilgiausiu saugojimo laikotarpiu, kai įrašuose yra pateikiami asmens duomenys. Pasirinktas laikotarpis turėtų būti būtinas ir proporcingas tikslui, kuriuo yra tvarkomi duomenys,
 - 28 straipsnio 1 dalies i punktą performuluoti taip: „CVPD užtikrina, kad paslaugų teikėjas savo paslaugas teiktų laikydamasis visų CVPD taikomų nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo. CVPD privalo užtikrinti <...>“,
 - 62 straipsnio 2 dalies b punktą papildyti šia nuostata: „Šių asmenų tapatybės apsauga turėtų būti užtikrinama visuose procedūros etapuose, išskyrus atvejus, kai tapatybę atskleisti būtina atsižvelgiant į nacionalinės teisės reikalavimus vykdant tolesnį tyrimą arba vėliau pradėjus teismo procesą“ ir 62 straipsnio 2 dalies c punkte išbraukti žodžius „nustatytus principus“, o žodį „Direktyvoje“ pakeisti žodžiu „Direktyvą“,
 - atsižvelgiant į šioje nuomonėje išreikštas abejones įvertinti siūlomos privalomo sankcijų skelbimo sistemos būtinumą ir proporcingumą. Atsižvelgiant į būtinumo ir proporcingumo vertinimo rezultatą, bet kuriuo atveju numatyti tinkamas apsaugos priemones siekiant užtikrinti nekaltumo prezumpcijos laikymąsi, atitinkamų asmenų teisę nesutikti, duomenų saugumą ir (arba) tikslumą ir jų ištrynimą praėjus tinkamam laikotarpiui.

Priimta Briuselyje 2012 m. liepos 9 d.

Giovanni BUTTARELLI
Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūno padėjėjas